

Plan inwestycyjny i F. O. N. przed forum sejmowym

W dn. 26 b. m. Sejm przystąpił do pierwszego czytania rządowych projektów ustaw: 1) o inwestycjach z funduszu państwowego na r. 1937, oraz 2) o dotacji na rzecz Funduszu Obrony Narodowej.

Ustawa o inwestycjach z funduszu państwowego przewiduje, że w okresie od dn. 1 stycznia do 31 grudnia 1937 r. rząd będzie mógł czynić, w miarę uzyskiwania pokrycia, wydatki na poszczególne, ale wymienione w tym artykule cele, do ogólnej wysokości 264 miln. zł.

Neograniczone - wirement

Kwoty, zaoszczędzone przy wykonywaniu poszczególnych inwestycji, ma prawo przeznaczyć minister Skarbu na pokrycie kosztów innych inwestycji, ustalonych w art. 1.

Dodatkowe „operacje kredytowe”

Art. 5 zawiera upoważnienie dla ministra Skarbu do przeprowadzenia operacji kredytowych do wysokości 44 miln. zł. na pokrycie kosztów inwestycji w zakresie elektryfikacji, gazyfikacji, budowy morskich, budowy wodnych śródlądowych i melioracji podstawowych rolniczych; dla ministra Komunikacji do przeprowadzenia w imieniu przedsiębiorstwa Polska Poczta, Telegraf i Telefon operacji kredytowych do wysokości 56 miln. zł. Na pokrycie kosztów inwestycji kolejowych przedsiębiorstwa PKP dla ministra Pocht i Telegrafów do przeprowadzenia w imieniu przedsiębiorstwa Polska Poczta, Telegraf i Telefon operacji kredytowych do wysokości 7,8 miln. zł. na pokrycie kosztów inwestycji, związanych z budową linii telegraficznych, telefonicznych oraz na budownictwo pocztowe.

Pożyczka inwestycyjna

Na pokrycie wydatków inwestycyjnych na cele budownictwa państwowego służyć będą, wpływy uzyskane z Pożyczki Inwestycyjnej, zaciągniętej na podstawie ustawy z dn. 26. marca 1935 r. o uprawnieniu ministra Skarbu do wypuszczania wewnętrznej pożyczki inwestycyjnej.

Projekt ustawy o dotacji na rzecz Funduszu Obrony Narodowej postanawia, że w ciągu lat 1937 — 1940 przekazywana będzie na rzecz tego Funduszu dotacja Skarbu państwa o łącznej wysokości 1 miliarda zł.

Nowa pożyczka na F.O.N.

Na pokrycie wymienionej dotacji służyć mają: a) wpływy z pożyczek i kredytów, zaciągniętych we Francji, b) wpływy, uzyskane na podstawie art. 3 projektu, zawierającego upoważnienie dla ministra Skarbu do zaciągnięcia w kraju lub za granicą w ciągu

Skrzeszewski pozostaje w Berezie

We wtorek interweniował w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych obrońca wywiezionego do Berezy z pow. Wysoko-Mazowieckiego Stanisława Skrzeszewskiego — adw. Zbigniew Stypulkowski. W wyniku interwencji obrońcy uzyskał potwierdzenie o osadzeniu Skrzeszewskiego w obozie izolacyjnym w Berezie. Oświadczył jednocześnie, że Skrzeszewski pozostanie tam do czasu „uspokojenia” w pow. Wysoko-Mazowieckim.

Hitler na koronacji Jerzego VI

LONDYN, 26. 1. (tel. wł.) Jak donoszą z Berlina, Hitler przybędzie na uroczystości koronacyjne Jerzego VI do Londynu. Oficjalne zaproszenie otrzyma on w najbliższych dniach.

gu lat 1937 — 1940 pożyczek do łącznej wysokości 400 mil. zł. oraz kredytów do łącznej wysokości 100 mil. zł. na zakup towarów i wykonanie prac, instalacji oraz urządzeń.

Ziemie oddać tym, którzy jej służą

Nie tworzyć karłowatych gospodarstw

Ostra krytyka polityki parcelacyjnej

Na posiedzeniu popołudniowym komisji budżetowej Sejmu mówił o parcelacji p. Dudziński:

Punkt zadrażnienia między mną a p. Ministrem Poniatowskim tkwi w poglądzie na parcelację. Ja uważam, że polska racja stanu wymaga, aby nowe warsztaty rolne, które powstaną dzięki parcelacji były warsztatami zdrowymi, nie tylko samowystarczalnymi, ale coś jeszcze nadto produkującymi. Trzeba zważyć na to co one wyprodukują, nie tylko w pszenicy, życie i t.d., ale także pod względem materiału ludzkiego.

O zdrowe warsztaty rolne

Małe nie samowystarczalne warsztaty rolne produkują przede wszystkim niewykwalifikowanego robotnika, oraz służbę do miast, jeżeli chodzi o kobiety. Jest to materiał, albo zupełnie bez pożytku dla państwa, albo często wręcz dla niego szkodliwy.

Silne natomiast gospodarstwa rolne, jakich wiele widzimy na ziemiach zachodnich, dostarczają nam rzemieślników takich, którzy są w stanie założyć po spłacie rodzinnej własnej warsztaty pracy, albo kupców, którzy w tych samych warunkach zdolni są założyć swój własny interes, albo wreszcie urzędników, podoficerów, a często oficerów, jednym słowem stan średni, którego jest tak brak w Polsce i którego brak zagraża naszej równowadze społecznej.

Drewniana Polska p. Poniatowskiego

Drugi punkt, co do którego się różnimy z p. Ministrem, to kwestia domków drewnianych czy murowanych. Ziemie zachodnie, jeżeli chodzi o kulturę, cofnęły się i społeczeństwo tamtejsze nigdy się z tym nie pogodzi. Z obliczeń wynika, że domek drewniany bynajmniej nie jest tańszy od murowanego. Proszę sobie wyobrazić p. Ministrze, jak się czuć musi polski obywatel, z jednej strony widzi dobrze zagospodarowanego, siedzącego w dobrobycie na dużej osadzie w porządnym murowanym budynku Niemca, a zaraz po drugiej stronie drogi polskiego osadnika na małej osadzie w drewnianej budzie, jak te drewniane Pańskie domki nazywa miejscowe społeczeństwo. Czyż w umyśle tego polskiego biedaka nie starza się pojęcie wyższości rasowej Niemca, czy przestaje on uważać wreszcie Niemców za Herrenvolk, a swój własny naród, za naród sług? Czyż tego rodzaju polityka parcelacyjna przyczynia się do stworzenia w duszy miejscowego społeczeństwa, tego morale, o którym była mowa? (O Poniatowskim mówią w zachodnich województwach, że zastał Wielkopolskę murowaną, a zostawił drewnianą — przyp. red.).

Polityka sprzeczna z polską racją stanu

Politykę p. Ministra, aby jak najwięcej ludzi zostało na wsi, uważam za sprzeczną z polską racją stanu.

(P. Minister: A co z tymi ludźmi począć?) — W Polsce musi przyjąć do nowej wędrowki narodów. Ludność wiejska musi przejść do miast i miasteczek, musi przejść do handlu, rzemiosła i

Warunki pożyczek i kredytu, zaciągniętego na podstawie upoważnień, zawartych w art. 3 projektu, w szczególności terminy i sposób spłaty oraz wysokość oprocentowania ustali min. Skarbu.

przemysłu. Nie da się to uczynić inaczej, jak przez unarodowienie tych trzech gałęzi gospodarstwa, bo niestety ani handel w Polsce nie służy polskiej racji stanu, ani rzemiosło, ani tym bardziej wielki przemysł.

Brak nam woli działania

P. Bakon: Jeżeliby zestawili dyskusję w tej Komisji na przestrze ni ostatnich dni, możnaby dojść do przekonania, że gospodarka narodowa w Polsce bankrutuje. Dlaczego? Istnieje bowiem u nas tylko chęć przetrwania z dnia na dzień, ale brakuje nam woli działania. Tymczasem w działalności gospodarczej decyduje człowiek i jego wola. Kto jednak wierzy w przyszłość Polski, ten musi wierzyć, że ta wola działania przyjdzie, że Polska zechce działać w każdym kierunku aktywności narodowej.

Polska jest na wsi

Jeżeli ktoś chce szukać Polski, to znajdzie ją nie na Marszałkowskiej w Warszawie, lecz na wsi. Tam trzeba szukać natchnienia polskiej kultury i pierwiastków narodowych. Przecież nazywamy się Polską od naszych pól, od naszej roli. Dlatego w pracy państwowej o warsztatach i ludności polskiej zapominają nie można.

Chłop służy ziemi

Cechą jego nie jest gospodarka kapitalistyczna, którą charakteryzuje nastawienie na zysk. Stosunek chłop polski do ziemi ma charakter służebny. Chłop ziemi służy, a nie kalkuluje. Każde zaniedbanie w pracy nad tą ziemią boli go serdecznie. Ten stosunek chłop do ziemi trzeba respektować i trzeba z niego wyciągnąć należyte wnioski, szczególnie w dziedzinie parcelacji. Wielkie latyfundia nie mogą dziś gospodarować racjonalnie. Ziemie więc trzeba oddać tym, co będą jej służyć, a nie eksploatować.

Cały szereg drobnych może, ale ważkich trudnień w gospodarowaniu tą ziemią odstrecza chłop od państwa.

Nie rozdrabniać gospodarstw

Zapowiadam zgłoszenie poprawki do działu I. § 14 budżetu, w kierunku powiększenia kredytów o 8 mil. zł. na pomoc kredytową na warunkach ulgowych przy parcelacji prywatnej.

Poza tym trzeba uruchomić środki na ułatwienie zabudowy nowym gospodarstwom. W tym celu zgłaszam rezolucję, wzywającą Rząd do sprzedaży na warunkach ulgowych budulca z lasów państwowych i prywatnych na budowę osad powstałych z parcelacji czy komasacji we wsiach nie posiadających lasów.

Natomiast p. Hutten Czapski, który od szeregu lat ostro krytykuje gospodarkę lasów państwowych i tym razem oświadcza, że preliminarny półroczny tego przedsiębiorstwa budzi w nim tak duże wątpliwości, że będzie się musiał poważnie zastanowić czy może głosować za budżetem ministerstwa rolnictwa.

Wyżysk pracowników lasów państwowych

Pos. Freyman porusza sytuację materialną osób zatrudnionych w

Dwa oświadczenia w kwestii gdańskiej

Senat gdański poszedł do Canossy

w swym oświadczeniu o stosunku do Polski

Rownolegle do rokowań polsko-gdańskich w wykonaniu specjalnego mandatu Rady Ligi, danego Polsce dnia 5 października ub. r.,

przedstawiciele rządu polskiego przeprowadzili również rozmowy na temat korzystania przez stronę polską ze wszystkich uprawnień

przysługujących Polsce na terenie Wolnego Miasta. Senat Wolnego Miasta złożył na ręce Komisarza Generalnego R. P. następującą deklarację piśmienną:

„Senat Wolnego Miasta Gdańska potwierdza ponownie swą gotowość uszanowania wszystkich traktatowych i umownych praw Polski, natury politycznej i gospodarczej, a w szczególności nienaruszania praw polskich w ustawodawstwie gdańskim, jako też w stosowaniu tego ustawodawstwa przez gdańskie władze administracyjne i gdańskie sądy. Senat zbada także, czy nie będzie możliwe znaleźć dalsze środki i sposoby dla zapewnienia ochrony interesów polskiej ludności i polskich kół gospodarczych na obszarze Wolnego Miasta Gdańska.

Jeżeli mimo to rząd polski byłby zdania, że którekolwiek z praw Polski doznają lub mogą doznąć uszczerbku przez wewnętrzne zarządzenie senatu gdańskiego, to senat gdański na życzenie rządu polskiego będzie zawsze gotów przystąpić do rokowań i wszędzie tam, gdzie zażalenia polskie okazują się uzasadnione — ograniczenia praw polskich usunąć.

Ze swej strony rząd polski złożył oświadczenie następującej treści:

„Rząd polski podkreśla ponownie swą gotowość uszanowania i nienaruszania stosunków gospodarczych i prawnych, wypływających ze statutu Wolnego Miasta i obowiązujących umów.”

Równocześnie w Genewie opublikowano treść deklaracji złożonej Rządowi Polskiemu w której Senat przyrzeka opierać swe stosunki prawne na obowiązujących statucie prawnym.

Rektor U. J. P. przeciw kłamstwom żydowskim

Rektor Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w Warszawie komunikuje:

W związku z artykułem podanym w nr. 26 „Naszego Przeglądu” z dnia 26 stycznia 1937 r. p. t. „Rektor Uniwersytetu J. P. Prof. Dr. Antoniewicz w ostrych słowach potępia zajęcia antyżydowskie”, niniejszym wyjaśniam, że tekst odpowiedzi Rektora U. J. P. na interpelację delegacji Wzajemnej Pomocy studentów żydów został nieściśle i dowolnie zredagowany w kilku punktach nie odpowiada prawdzie.

W szczególności nieprawdą jest że: „Rektor zapewnił delegację, że kwestia wprowadzenia osobnych miejsc dla studentów żydów nie jest w ogóle brana pod uwagę”, oraz, że „jego dążeniem jest zapewnienie spokojnego biegu studiów przez surowe karanie winnych niepokojów, oraz przez zorganizowanie na terenie uczelni specjalnej straży porządkowej złożonej z woźnych uniwersytetu”.

Górnicy a projekt rządowy

KATOWICE, 26. 1. Wczorajem odbył się w Katowicach kongres Rad Zakładowych, celem zajęcia stanowiska w sprawie rządowego projektu ustawy o skróceniu czasu pracy w górnictwie. W wyniku referatów i obrad stwierdzono, że projekt przedłożony w Sejmie nie wypełnia żądań wysuniętych przez związki zawodowe i stanowią tylko pełnomocnictwa dla Sejmu. Na koniec Kongres uchwalił rezolucję stwierdzającą, że górnicy na wszelkie dalsze próby odsuwania w nieznana przyszłość sprawy skrócenia czasu pracy w górnictwie, zdecydowani są przedsięwziąć wspólną akcję aż do zastanowienia powszechnego strajku

państwowym gospodarstwie leśnym, poddając bardzo ostrej krytyce politykę dyrekcyj Lasów pod tym względem. Warunki pracy i pracy pracowników Lasów Państwowych stale ulegają pogorszeniu. Przeciętny wskaźnik uposażenia — przyjmując 100 za rok 1930-31 — wynosił w latach następnych do r. 1936: 87, 78, 78, 73, wreszcie 72. Pracownicy ci nie korzystają np. z dobrodziejstwa ustawy o ochronie pracy, wielu pracowników od szeregu lat nie otrzymuje urlopow, a przecież praca leśnika zwłaszcza terenowego należy do najcięższych. Ta polityka oszczędnościowa daje wprawdzie administracji Lasów zyski, nie stoją one jednak w żadnym stosunku do strat moralnych, jakie powoduje. Stosunek administracji Lasów Państwowych do swych pracowników da się porównać jedynie ze stosunkiem feudałnego pana do swego poddanego. Ostatni dekret leśny wywołał zaniepokojenie wśród pracowników co do stabilizacji ich uposażeń i możliwości dalszej ich redukcji.

Polowania reprezentacyjne

Pos. Freyman porusza kwestię polowań reprezentacyjnych i ich kosztów. Zdaniem mówcy koszt wynikający z konieczności urządzania polowań reprezentacyjnych, pokrywane być powinny z funduszu reprezentacyjnych tych resortów, które w urządzaniu takich polowań są zainteresowane, a nie przez państwowe gospodarstwo leśne.

Ciekawe cyfry

Posel Śląski nawiązując do przemówienia posła Dudzińskiego, przytacza ciekawe dane dotyczące osadnictwa w powiecie bydgoskim.

Przy osadzie 15 ha obciążenie rentą amortyzacyjną wynosi rocznie 39 zł z ha, przy osadzie 8 1/2 ha — 50 zł, a przy osadzie robotniczej 1.76 ha — do 120 zł. rocznie z hektara. To są cyfry, które ilustrują sytuację wprost niemożliwą.

Subwencjonowana aglacja komunalna

Otrzymałem materiały, które ilustrują kierunek, w jakim pra-

Ziemia polska przechodzi do rąk Ukraińców

P. Ostafin odpowiada posłom Celewiczowi i Peleńskiemu, którzy „wili o krzywdach ludności ukraińskiej. Jeżeli chodzi o parcelację w Małopolsce Wschodniej to nie Ukraińców, lecz nas, Polaków, spotyka krzywda.

We własnym państwie, na terenie, gdzie mamy tak duży odsetek ludności polskiej, w czasie od r. 1919 do 1934 drogą dobrowolnej parcelacji przeszło 220.000 ha do ludności ukraińskiej. Element ukraiński tam wziął inicjatywę w swoje ręce na odcinku gospodarczym. Spółdzielczość polska w województwie stanisławowskim w r. 1934 miała 7 i pół miliona obrotu, a spółdzielczość

uczu pismo „Przodownik wiejski”. Cytuję dla przykładu szereg cytat dosłownych. O szkolnictwie pisze się w sposób następujący: „Szkoła średnia jest z pochodzenia swego szkołą szlachecko-mieszczańską, urzędniczo - klerykalną. Będzie wyglądała na paradosz twierdzenie, że szkoła jest jedną z najbardziej zachowawczych instytucji w Państwie, że od czasu Komisji Edukacyjnej nie wiele się tu zmieniło”.

Koc w worku

Dalej „Nowy Obóz p. Koca” Od wielu miesięcy, na gruzach B. B. W. R., w cichości ducha przygotowuje nowy obóz rządowy p. Koca. Nie chcemy powtarzać na ten temat różnych kazelek dziennikarskich, pragniemy tylko stwierdzić, że trudno będzie społeczeństwu kupić Koca w worku”. Kuszenie p. Koca przez kler”.

W artykule pod tytułem „Gdzie są Polacy?” mówi się o księżach, jako o przedstawicielach czarnej międzynarodówki. O wiceministrze skarbu, Morawskim, pisze się jako o obszarniku i konserwatyście i wyraża obawę, czy nominacja jego nie odbije się niekorzystnie na gospodarce drobnej rolnictwa.

Drażliwe pytania

W terenie panuje przekonanie, że akcja „Młodej Wsi” i „Przodownika Wiejskiego” oparta jest na funduszach Ministerstwa Rolnictwa. Dlatego zwracam się do p. Ministra z prośbą o wyjaśnienie i oświadczenie się w tej sprawie.

P. Minister: Już raz zaprzeczyłem.

P. Śląski: Aby uspokoić teren chciałbym, aby p. Minister oświadczył, że żadne fundusze z jego budżetu nie idą na ten cel. Wyjaśnienie to jest konieczne ze względu na to, że p. Minister otwierał ten zjazd i byłoby wskazane, aby obecnie odciął się Pan od linii, po której poszły wnioski zjazdu. Stawiam te pytania tak wyraźnie, ponieważ doszły do mnie wiadomości, że rzekomo z funduszu Ministerstwa zostało wpłacone na „Przodownika Wiejskiego” przeszło 20.000 zł. w roku zeszłym i mówi się także o otrzymaniu znacznych subwencji w r. bież.

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpalty (na wszystkich stronach po 6 szpalt): na 1 ej stronie — 1 zł w tekście (wśród artykułów) — 70 gr. w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr. na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1,50 zł. opisy specjalne — 3 zł., lekar-
skie 30 gr. Nekrologia po 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy. — Flusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty i wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.
Wydział ogłoszeń: Aleja Jerozolimska 3a — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz.

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC”. Sp. z ogr. odp.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefony 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny). Sekretarz redakcji przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt tylko w godz. 14—15.
ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Tel. 309-33. Kantor i prenumerata: Al. Jerozolimska 3 a. I piętro. Tel. 727-33. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Al. Jerozolimska 3 a, tel. 727-33. Konto P. K. O. 23400.
Skrzynka Poczta 745. Adres telegraficzny — ABC Warszawa.
PRZEDSTAWICIELSTWA: Piotrków Trybunalski, Słowackiego 8, tel. 99, Włocławek, Cyganki 34, tel. 135.
PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnym adresem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie.